

Izvajalec: **LJUDSKA UNIVERZA JESENICE**

Projekt: Center vseživljenjskega učenja Gorenjska

Točka vseživljenjskega učenja:

**Dom Dr. Janka Benedika Radovljica
Šercerjeva ulica 35
4240 Radovljica**

Gradivo za delavnico LEPOTE SLOVENIJE

LESCE Z OKOLICO

Pripravila: Nada Trošt

Radovljica, 20 . april 2011

TVŽU Dom dr. Janka Benedika Radovljica

Delavnica LEPOTE SLOVENIJE

LESCE Z OKOLICO

Lesce

Nadmorska višina: 493,3 m

Število prebivalcev: 2778

Poštna št./pošta: 4248 Lesce

Občina: Radovljica

Pokrajina: Gorenjska

Lesce spadajo med najstarejše naseljene kraje na Gorenjskem. Arheološke najdbe datirajo v rimsko obdobje in v zgodnje obdobje krščanstva (4. stoletje n.š.). V pisnih virih se prvič omenjajo leta 1004, ko je bilo ozemlje Lesc vključeno v posesti briksenške škofije, katere središče na teh ozemljih je bil Bled. Predvsem poljedelstvo in z njim povezane dejavnosti ter bližina pomembnih transportnih povezav proti Koroški sta bila v preteklosti temelj razvoja Lesc. Staro jedro obvladuje cerkev Marijinega vnebovzetja, ki stoji na mestu prvotne lesene cerkve, omenjene že leta 1140. Cerkev je bila vse do 19. stoletja znano romarsko središče. Na fasadi je slika Marije z Jezusom iz okoli leta 1400, delo prvih, po imenih znanih mojstrov furlanske slikarske smeri Nikolaja in Štefana iz Gorice in velja za najstarejšo podpisano fresko na Slovenskem. Zunanost cerkve krasi tudi nova freska Sv. Krištofa (prejšnja z istim motivom je bila uničena) in grb Janeza Krstnika Prešerna. Posebnost je tudi zvonik, kateri stoji ločeno od cerkve in je bil sezidan v času med leti 1523/24.

Lesce – staro jedro.

Freska Marije z Jezusom na cerkvi Marijinega vnebovzetja.

Legatova hiša.

V bližini stoji **Legatova hiša** iz zgodnjega 17. stoletja (Begunjska cesta 6), ki je lep primer podeželskega dvorca. Predstavnik bogate kmečke hiše, značilno domovanje premožnih kmetov v 18. in 19. Stoletju je tudi **Španova hiša** (Begunjska cesta 2). Pri obeh zgradbah so se graditelji zgledovali po modi, kakršno je takrat narekovala meščanska arhitektura. Tik ob starem jedru je nekaj novejših stavb, med njimi osnovna šola, pred katero stoji kip pisatelja **Frana Saleškega Finžgarja**, delo akademskega kiparja **Bojana Kunaverja**.

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

Lesce – železniško vozlišče.

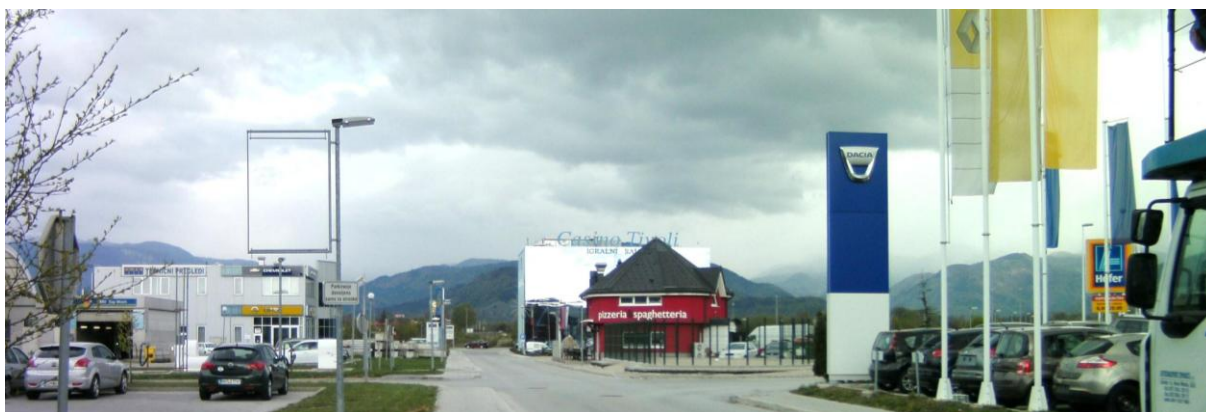
Iz starega jedra se mimo trgovsko-industrijskega kompleksa preko železniških tirov odpravimo v smeri proti Bledu. Odsek gorenjske železnice, zgrajen v drugi polovici 19. stoletja, je pomenil za Lesce pravo prelomnico. Z njo je v Lesce pred in po prvi svetovni vojni prišla industrializacija in še danes pomeni za občino glavno železniško vozlišče in edino mednarodno postajo. Pri vходу v nekdano tovarno Veriga, ki je danes osrednja industrijska cona, stoji spomenik padlim v drugi svetovni vojni, delo pisatelja in kiparja Toneta Svetina. V bližini je tudi tovarna čokolade Gorenjka z več desetletno tradicijo in prodajalno sladkih dobrot in kruha. Nekoliko naprej je večji trgovsko nakupovalni center, sodobna nakupovalna in poslovna centra sta tudi ob železniški postaji ter na lokaciji proti Hrašam ob avtocesti.

Tovarna Gorenjka v Lescah.

Trgovsko nakupovalni center v Rožni dolini.

Trgovsko nakupovalni in poslovni center ob cesti v Hraše

Sava Dolinka pod Lescami.

Ob cesti proti Bledu, ob kateri teče kolesarska steza, leži hipodrom,

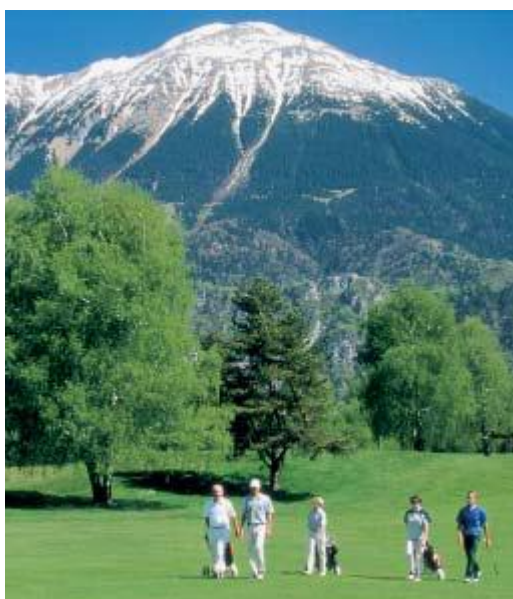

niže pod njim pa v borovem gozdičku med Savo Dolinko in manjšim umetnim jezercem kamp Šobec. Največji in eden najbolje urejenih kampov v Sloveniji ponuja 500 mest za kampiranje, najem počitniških hišic in ustrezne objekte za šport, rekreacijo, oskrbo in animacijo. Niže ob cesti, v smeri proti Bledu na desni strani leži največje golf igrišče v Sloveniji, zgrajeno že pred drugo svetovno vojno na pobudo regenta kneza Pavla Karadjordjevića, zato ga mnogi še danes imenujejo »Kraljevo igrišče«. »Kraljevo igrišče« z 18-imi polji in »Jezersko igrišče« z 9-imi polji se razprostirata na skoraj Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

stotih hektarih zemljišča. Naravno igrišče v objemu najvišjih slovenskih gora s svojo podobo spominja na park.

Kamp Šobec.

Golf igrišče.

Alpski letalski center

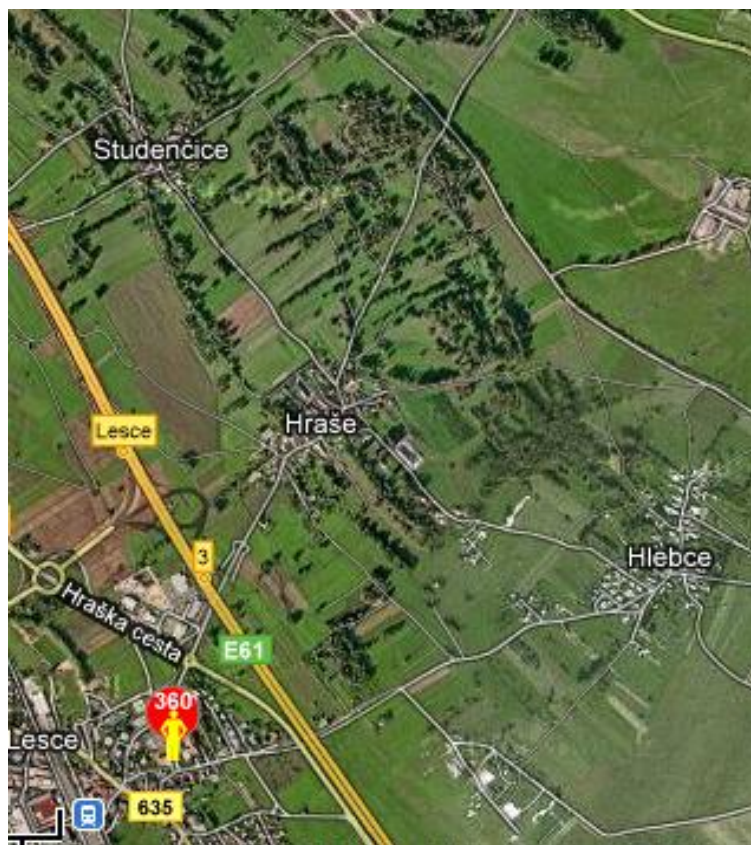
Nazaj grede proti Lescam nas pot skozi križišče vodi na glavno cesto (ob bencinskem servisu in občestnem gostišču deluje TIC). Na levi strani se razvija nov turistično-poslovni center. Po slabem kilometru zavijemo desno nazaj proti Lescam. Sledimo oznakam za Begunje in na drugi strani podvoza pridemo do edinega gorenjskega športnega letališča. Alpski letalski center se ponaša s petdesetletno tradicijo in uspehi športnega letalstva, jadranja, padalstva in modelarstva. Center je bil prizorišče 1. svetovnega prvenstva v padalstvu leta 1951. V ponudbi centra so panoramski poleti nad Julijskimi Alpami ter številne prireditve skozi vse leto. Na letališču sta tudi kamp in restavracija.

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

V Krajevni skupnosti Lesce je 21 društev in klubov ter 251 različnih podjetij, obrtnikov ipd.

KRAJEVNA SKUPNOST LESCE OBSEGA POLEG LESCE TUDI:

- ❖ HLEBCE
- ❖ HRAŠE
- ❖ STUDENČICE

ZANIMIVOSTI

Legatov Tonček

V naših krajih so se od nekdaj našli tudi posamezniki, kateri so s svojo posebnostjo izstopali iz povprečja in so danes v ljudskem izročilu postali že prave legende. O njihovih podvigih so poročali časopisi, se pisale povesti in snemali filmi. V Lescah prvo mesto med njimi zaseda Leščan Legatov Tonček, ki je v času med obema vojnama slovel po svojih domislicah in potegavščinah. »Nesmrtno slavo« si je prislužil, ko je v »cesarskih« oblačilih izvedel državniški obisk etiopskega vladarja Haile Selassia v sosednjem Bohinju in bil sprejet s pravimi cesarskimi častmi.

Ljudsko izročilo pozna več različic zaključka »cesarskega obiska« v Bohinju. Od te, da so prigodo kot pustno burko organizirali v fantovskem klubu, do tega, da je šlo za Tončkovo maščevanje natakari, ki ga ni uslišala. Znana pa je tudi verzija, po kateri naj bi Bohinjci vedeli, da gre za potegavščino in da so nato »njegovo veličanstvo« z nič kaj cesarskimi prijemi pognali iz Bohinja.

Domača zdravilka PREŽLA

Ela Triplat-Jela.

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

ELA TRIPLAT-Jela, rojena Dežman (1898-1984), se je po poroki z Alojzom Triplatom preselila v stanovanje Lesce števil. 31/A, ki je bilo za silo urejeno v nekdanji betonski ledenici hotela Triglav.

Jela je bila znana zdravilka, tudi ljudje so ji rekli ljudska zdravilka.

Črno mazilo je uporabljala pri zdravljenju revmatičnih obolenj, rumeno mazilo pa pri zdravljenju odprtih ran. Svoje paciente je sprejemala ob mlaju.

Boleče revmatično mesto je najprej nasekala z kromastim kladivcem z okrog 2-3 mm rezilom, da se je pokazala kri. Nato je na platneno krpo namazala črno mazilo in jo pritisnila na boleč nasekan del telesa. Tako krpo je bilo potrebno imeti na bolečem mestu toliko časa, da je odstopila od kože, najdlje osem dni. Nekaterim je pomagalo že prvič, drugim pa po večkratnem postopku, odvisno od dolgotrajnosti revmatizma. Obiskov je imela kar dosti od blizu in daleč. Računala je samo platneno krpo in mazilo (črno žavbo).

Posebno spretnost in prijem (grif) je imela pri uravnavanju izpahlih sklepov.

S slabšanjem zdravja je to dejavnost opustila. Da ne bi šel ta stari način nudenja pomoči ljudem v pozabo, je priučila Antonijo Torkar, ki ima danes zeliščarstvo Prežla.

Franci Petek

Franci Petek je Leščan, iz Petkove hiše. Leta 1991 je postal svetovni prvak v smučarskih skokih, istega leta pa je bil tudi izbran za najboljšega športnika Slovenije.

Iztok Čop

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

Iztok Čop - olimpijski zmagovalec in svetovni prvak v veslanju je otroštvo in mladost preživel na Studenčicah. Za njegove izjemne dosežke v športu ga je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk aprila 2009 nagradil z Redom za zasluge.

Viri:

GORENJSKI kraji in ljudje, 10, Leški zbornik: 40 let Turističnega društva Lesce / (urednik Jože Dežman). – Lesce: Turistično društvo, 1999
Zgibanke Turističnega društva Lesce,
<http://sl.wikipedia.org/wiki/Lesce>
http://www.kam.si/romarske_cerkve/lesce.html

Fotografije:

Nada Trošt
Nande Trošt
GORENJSKI kraji in ljudje, 10, Leški zbornik: 40 let Turističnega društva Lesce / (urednik Jože Dežman). – Lesce: Turistično društvo, 1999
Zgibanka Turističnega društva Lesce
Miran Kambič
<http://www.burger.si/Lesce/LesceUvod.htm>

Zbrala in pripravila:

Nada Trošt
April 2011